

KRYTERIA OCENIANIA ODPOWIEDZI
Próbna Matura z OPERONEM

Wiedza o społeczeństwie
Poziom rozszerzony

Listopad 2019

W niniejszym schemacie oceniania zadań otwartych są prezentowane przykładowe poprawne odpowiedzi. W tego typu zadaniach należy również uznać odpowiedzi ucznia, jeśli są inaczej sformułowane, ale ich sens jest zgodny z podanym schematem, oraz inne poprawne odpowiedzi w nim nieprzewidziane.

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
1.	Nazwa teorii – umowa społeczna (kontraktualna). Nazwa epoki – oświecenie. Schemat punktowania 2 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi (nazwy teorii i epoki) 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi (nazwy teorii lub epoki) 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–2
2.	Konsekwencją przyjęcia Deklaracji Bolońskiej jest podział studiów na trzy stopnie: – studia pierwszego stopnia (licencjackie) – studia drugiego stopnia (magisterskie) – studia trzeciego stopnia (doktoranckie) Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
3.	1. P 2. F 3. F Schemat punktowania 1 pkt – wskazanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
4.	4.1. C Schemat punktowania 1 pkt – zaznaczenie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
	4.2. Grupa społeczna: bezrobotni. Przykład wyjaśnienia: W tym czasie [2013–2018] w Polsce spadło bezrobocie z ok. 14 do ok. 7%, dlatego z 44 do 13% zmniejszył się odsetek respondentów, którzy uważali, że ta grupa znajduje się w najgorszej sytuacji. Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi i jej wyjaśnienie 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
5.	<p>5.1. Rozstrzygnięcie: Tak, kartka pocztowa mogła być elementem kampanii „za” [przyznaniem kobietom praw wyborczych]. Przykład uzasadnienia: Na rysunku widać dwie kobiety i siedmiu mężczyzn, którzy zmierzają do lokalu wyborczego. Napis głosi, że gdyby przyznać kobietom prawa wyborcze, to i tak wyborców-mężczyzn będzie więcej niż wyborców-kobiet (7 do 2). Zatem (w domyśle) mężczyźni nie muszą się niczego obawiać, przyznając kobietom takie prawa. Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi: rozstrzygnięcia wraz z uzasadnieniem 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–1
	<p>5.2. ruch sufrażystek / sufrażystki Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–1
6.	<p>– integracja – A – segregacja (separacja) – B – asymilacja – D Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–1
7.	<p>7.1. TVN24 – A – informacje, publicystyka RMF – B – stacja radiowa WP – C – portal internetowy Onet – D – ogólnotematyczna Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–1
	<p>7.2. Przykład wyjaśnienia: Rysunek satyryczny trafnie przedstawia sytuację rynku mediów w Polsce. Wśród sześciu mediów o największej liczbie cytatów lub przywołań w przekazach prasowych, radiowych i telewizyjnych w 2018 roku są dwa portale internetowe [Wirtualna Polska i Onet] cytowane 45 tysięcy razy (na rysunku pokazane jako olbrzymi medialny tygrys) i tylko jedno medium drukowane [dziennik „Rzeczpospolita”] cytowane 24 tysiące razy (na rysunku pokazane jako mały i chudy człowieczek). Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–1
	<p>7.3. – telewizja publiczna [TVP1, TVP2, TVP3, TVP Polonia, TVP Kultura, TVP Info, TVP Historia, TVP Rozrywka, TVP HD, TVP Seriale, TVP Sport, TVP ABC, Belsat TV] – radio publiczne [Polskie Radio Program I, II, III, Polskie Radio 24, Polskie Radio Poland, Czwórka Polskie Radio, Polskie Radio Chopin, Polskie Radio Dzieciom] Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–1
8.	<p>np.: – zmniejszenie opłacalności produkcji – upadek przedsiębiorstw – niskie stopy procentowe, prowadzące do nieopłacalności depozytów – problemy banków komercyjnych – brak kapitału do udzielania kredytów Schemat punktowania: 2 pkt – podanie dwóch poprawnych skutków 1 pkt – podanie jednego poprawnego skutku 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–2

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
9.	Prawo krwi: 14 [pkt 11, 16 Prawo ziemi: 14 [pkt 21, 15 Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
10.	Nazwa teorii: Teoria podboju i przemocy Imię i nazwisko twórcy teorii: Ludwik Gumplowicz Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
11.	A. Idee: <u>indywidualizm</u> / egalitaryzm / sprawiedliwość społeczna B. Doktryny: państwo opiekuńcze / <u>państwo minimalne</u> / interwencjonizm państwowy C. Program: wydłużenie urlopu macierzyńskiego do 24 tygodni / podniesienie od najbliższego roku zasiłku dla bezrobotnych o 30 procent / <u>prywatyzacja przedsiębiorstw państwowych w ciągu 3 lat</u> Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
12.	12.1. – zniesienie cenzusu płci – zniesienie cenzusu majątkowego – obniżenie cenzusu wieku Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
	12.2. Zastąpienie [w 1953 r.] formuły d'Hondta formułą Sainte-Laguë. Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
13.	1. wielopartyjny 2. dwupartyjny Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
14.	Przykłady wyjaśnienia: – Słaby wynik CDU/CSU uniemożliwiający powołanie większościowej koalicji z FDP. – Niepowodzenie projektu szerokiej „koalicji jamajskiej” (CDU/CSU z FDP i Związkiem 90/Zielonymi). – Najgorszy od lat wynik SPD, której do stworzenia większościowej koalicji nie wystarczyłoby nawet porozumienie z dwoma możliwymi sojusznikami: Związkiem 90/Zielonymi i FDP. Schemat punktowania 2 pkt – podanie dwóch poprawnych przyczyn 1 pkt – podanie jednej poprawnej przyczyny 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–2
15.	Państwo 1. Włochy [Republika Włoska], Sergio Mattarella, D Państwo 2. Rosja [Federacja Rosyjska], Władimir Putin, A Państwo 3. Francja [Republika Francuska], Emmanuel Macron, C Schemat punktowania 2 pkt – uzupełnienie poprawnie trzech wersów tabeli 1 pkt – uzupełnienie poprawnie dwóch wersów tabeli 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–2

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
16.	<p>16.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> – oddolne / <u>odgórne</u> – <u>wiążące</u> / niewiążące – lokalne / <u>ogólnokrajowe</u> – fakultatywne / <u>obligatoryjne</u> – <u>ustawodawcze</u> / problemowe <p>Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–1
	<p>16.2.</p> <p>Rozstrzygnięcie: Rola suwerena w procesie uchwalenia nowej konstytucji według Konstytucji RP z 1997 roku jest mniejsza.</p> <p>Przykład uzasadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Konstytucja RP z 1997 roku nie przewiduje konieczności przeprowadzenia referendum, w którym Naród przyjąłby nową konstytucję (takie referendum mogłoby się odbyć, ale tylko w przypadku zmian w rozdziałach I, II i IX Konstytucji RP). W tzw. małej konstytucji z 1992 roku takie referendum musiało się odbyć (art. 1. ust. 1., art. 9. ust. 1. i 11. ust. 1.1.). – Konstytucja RP z 1997 roku nie przewiduje konstytucyjnej inicjatywy ludowej, a tzw. mała konstytucja przewiduje taką inicjatywę (art. 2a 1. ust. 1.1.). <p>Schemat punktowania 2 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi: rozstrzygnięcia z uzasadnieniem 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi: rozstrzygnięcia bez uzasadnienia 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–2
17.	<p>Rozstrzygnięcie – fragment C</p> <p>Przykład uzasadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Aby Prezydent RP mógł przekazać ustawę Sejmowi z umotywowanym wnioskiem o ponowne rozpatrzenie, musi ją najpierw otrzymać od Marszałka Sejmu. – Marszałek Sejmu przekazuje uchwaloną ustawę Prezydentowi RP dopiero po jej uchwaleniu przez Sejm i przyjęciu przez Senat. – Wystąpienie przez Prezydenta RP z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego zamyka mu drogę do prezydenckiego weta. <p>Schemat punktowania 2 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi: rozstrzygnięcia z uzasadnieniem 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi: rozstrzygnięcia bez uzasadnienia 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–2
18.	<p>A. Proponuje [przedstawia] [Prezydentowi RP] skład Rady Ministrów. B. Prezydent Rzeczypospolitej [Prezydent RP] C. Przedstawia [Sejmowi] program działania Rady Ministrów / [wygłasza exposé] z wnioskiem o udzielenie jej wotum zaufania. D. Sejm</p> <p>Schemat punktowania 2 pkt – podanie czterech poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie dwóch albo trzech poprawnych odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–2
19.	<p>A – wojewoda</p> <p>Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–1
20.	<p>A. Prezydent Rzeczypospolitej [Prezydent RP] B. Sejm RP C. Zgromadzenie Ogólne Sędziów Trybunału Konstytucyjnego</p> <p>Schemat punktowania 2 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 0 pkt – jedna poprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–2

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów																																			
21.	oskarżyciel posiłkowy luboczny! Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1																																			
22.	1. F 2. P 3. F Schemat punktowania 1 pkt – wskazanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1																																			
23.	23.1. Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna [Korea Północna] Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1																																			
	23.2. Nazwa państwa: Libia Przykład wyjaśnienia: Zmiana [z 35 na 4 pozycję w rankingu] wyniku z obalenia w 2011 r. dyktatury [płk. Muammar al Kaddafiego („arabska wiosna ludów”) i destabilizacji w państwie]. Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi: nazwy państwa z wyjaśnieniem 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1																																			
24.	<table><tr><th>Państwo</th><th>UE</th><th>NATO</th><th>Grupa Wyszehradzka</th><th>Inicjatywa Środkowo-europejska</th><th>Rada Państw Morza Bałtyckiego</th><th>Numer na mapie</th></tr><tr><td>Czechy [Słowacja]</td><td>TAK</td><td>tak</td><td>tak</td><td>tak</td><td>nie</td><td>2 [3]</td></tr><tr><td>Litwa</td><td>tak</td><td>TAK</td><td>nie</td><td>NIE</td><td>tak</td><td>6</td></tr><tr><td>Rosja</td><td>nie</td><td>nie</td><td>nie</td><td>nie</td><td>TAK</td><td>7</td></tr><tr><td>Białoruś</td><td>nie</td><td>nie</td><td>NIE</td><td>TAK</td><td>nie</td><td>5</td></tr></table> Schemat punktowania 2 pkt – poprawne uzupełnienie czterech wersów tabeli 1 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch albo trzech wersów tabeli 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	Państwo	UE	NATO	Grupa Wyszehradzka	Inicjatywa Środkowo-europejska	Rada Państw Morza Bałtyckiego	Numer na mapie	Czechy [Słowacja]	TAK	tak	tak	tak	nie	2 [3]	Litwa	tak	TAK	nie	NIE	tak	6	Rosja	nie	nie	nie	nie	TAK	7	Białoruś	nie	nie	NIE	TAK	nie	5	0–2
Państwo	UE	NATO	Grupa Wyszehradzka	Inicjatywa Środkowo-europejska	Rada Państw Morza Bałtyckiego	Numer na mapie																															
Czechy [Słowacja]	TAK	tak	tak	tak	nie	2 [3]																															
Litwa	tak	TAK	nie	NIE	tak	6																															
Rosja	nie	nie	nie	nie	TAK	7																															
Białoruś	nie	nie	NIE	TAK	nie	5																															
25.	A. Talibowie – Afganistan – 6 B. Boko Haram – Nigeria – 5 C. Al-Shabaab [Asz-Szabab] – Somalia – 3 Schemat punktowania 3 pkt – poprawne uzupełnienie trzech wersów tabeli 2 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch wersów tabeli 1 pkt – poprawne uzupełnienie jednego wersu tabeli 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–3																																			

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
26.	<p>26.1. Tunezja Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–1
	<p>26.2. Unia Europejska [Organizacja ds. Zakazu Broni Chemicznej, Międzynarodowa Kampania na rzecz Zniesienia Broni Nuklearnej] Schemat punktowania 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–1
27.	<p>27.1. D Schemat punktowania 1 pkt – zaznaczenie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–1
	<p>27.2. Rozstrzygnięcie: Nie znajduje potwierdzenia. Przykład uzasadnienia: Autor tekstu twierdzi, że obecnie mamy i będziemy mieli trzy równoważące się supermocarstwa, które nazywa Wielką Trójką (USA, Chiny, Unia Europejska). Z wykresu wynika natomiast, że największe wydatki na zbrojenia ponoszą – i będą nadal ponosiły – USA (w 2045 r. – 1335 mld USD), Chiny (1270 mld USD) i Indie (654 mld USD). Łączne wydatki trzech najsilniejszych państw Unii Europejskiej (Wlk. Brytanii, Francji i Niemiec) wyniosą jedynie 268 mld USD, czyli mniej niż Indii (654 mld USD) i Rosji (295 mld USD). Schemat punktowania 2 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi: rozstrzygnięcia z uzasadnieniem 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi: rozstrzygnięcia bez uzasadnienia 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–2

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
28.	<p>Temat 1. Wyjaśnij, w jaki sposób Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 roku przewiduje realizację zasad: suwerenności narodu, przedstawicielstwa, trójpodziału władz oraz pluralizmu politycznego.</p> <p>Poziom III – WARTOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający w pełni wyjaśnił, na czym polega zasada suwerenności narodu, przedstawicielstwa, trójpodziału władz i pluralizmu politycznego oraz w jaki sposób polska konstytucja przewiduje realizację tych zasad.</p> <p>1) Zasada suwerenności narodu: – wyjaśnia pojęcie – np. jako nieograniczoną moc stanowienia i egzekwowania prawa, – wyjaśnia, w jaki sposób polska konstytucja przewiduje realizację zasady suwerenności narodu: naród sprawuje władzę bezpośrednio (referenda ogólnopolskie i lokalne, obywatelska inicjatywa ustawodawcza i referendalna, recall) i przez swoich przedstawicieli (w skali kraju i lokalnie*).</p> <p>2) Zasada przedstawicielstwa: – wyjaśnia pojęcie – np. jako prawo do sprawowania władzy poprzez wybieranych w okresowych wolnych wyborach przedstawicieli (reprezentantów), – wyjaśnia, w jaki sposób polska konstytucja przewiduje realizację zasady przedstawicielstwa w skali ogólnokrajowej i lokalnej: udział obywateli (czynne i bierne prawo wyborcze) w wyborach Prezydenta RP, posłów, senatorów, organów samorządów terytorialnych (bezpośrednie wybory rad gmin, powiatów i sejmików województw oraz wójtów, burmistrzów i prezydentów miast; pośrednie wybory starostów i marszałków województw).</p> <p>3) Zasada trójpodziału władz: – wyjaśnia pojęcie – np. jako instytucjonalne i personalne oddzielenie władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej, które są niezależne od siebie i równoważne (powstrzymują się i kontrolują wzajemnie) zgodnie z koncepcją Karola Monteskusza, – wyjaśnia, w jaki sposób polska konstytucja przewiduje realizację zasady trójpodziału władz: powołanie odrębnych organów władzy ustawodawczej (Sejm i Senat), wykonawczej (Prezydent RP i Rada Ministrów) oraz sądowniczej (sądy i trybunały), w których równoczesne zasiadanie przez tę samą osobę nie jest możliwe (za wyjątkiem łączenia funkcji posła/senatora i członka rządu).</p> <p>4) Zasada pluralizmu politycznego: – wyjaśnia pojęcie – np. jako gwarancję swobody zrzeszania się i głoszenia różnorodnych poglądów oraz istnienie organizacji reprezentujących różne grupy społeczne i nurty ideowe, które konkurują ze sobą w walce o wpływy i władzę zgodnie z prawem konstytucyjnym i zwyczajowym,</p> <p>POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający nie popełnił żadnego błędu merytorycznego. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził poprawną selekcję i hierarchizację informacji (nie zamieścił w pracy fragmentów niezwiązanych z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w pełni spójny, harmonijny i logiczny.</p>	0–12

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów		Liczba punktów
	<p>– wyjaśnia, w jaki sposób polska konstytucja przewiduje realizację zasady pluralizmu politycznego: gwarantuje wolność tworzenia i działania partii politycznych (stowarzyszeń i ruchów obywatelskich) w celu wpływania w demokratyczny sposób na politykę państwa; zakazane jest jednak istnienie partii politycznych odwołujących się do totalitaryzmu (nazizmu, faszyzmu i komunizmu), a także tych, które dopuszczają nienawiść rasową, narodowościową i stosowanie przemocy.</p> <p>5) Zdający wykorzystał znajomość i rozumienie różnych aspektów danego problemu do jego opisu w szerszym kontekście interpretacyjnym, wykazał się znajomością licznych pojęć związanych z tematem.</p> <p>*Zdający powinien podać przykłady.</p>		
	<p>Poziom II – WARTOŚĆ MERYTORYCZNA</p> <p>Zdający:</p> <p>– w pełni scharakteryzował trzy istotne aspekty zagadnienia (spośród zagadnień 1–4 wskazanych dla poziomu III)</p> <p>lub</p> <p>– w pełni scharakteryzował dwa istotne aspekty zagadnienia i częściowo scharakteryzował dwa istotne aspekty zagadnienia (spośród zagadnień 1–4 wskazanych dla poziomu III).</p> <p>5) Zdający wykorzystał znajomość i rozumienie wybranych aspektów analizowanego tematu; wykazał się znajomością wybranych pojęć związanych z tematem.</p>	<p>POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA</p> <p>Zdający popełnił jeden lub dwa błędy merytoryczne.</p> <p>SELEKCJA INFORMACJI</p> <p>Zdający przeprowadził niekonsekwentną selekcję informacji i ich hierarchizację (umieścił w pracy nieliczne fragmenty niezwiązane z tematem).</p> <p>JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA</p> <p>Zdający zaprezentował wywód nie w pełni uporządkowany.</p>	0–8
	<p>Poziom I – WARTOŚĆ MERYTORYCZNA</p> <p>Zdający:</p> <p>– w pełni scharakteryzował jeden istotny aspekt oraz częściowo scharakteryzował jeden istotny aspekt zagadnienia (spośród zagadnień 1–4 wskazanych dla poziomu III)</p> <p>lub</p> <p>– częściowo scharakteryzował trzy istotne aspekty zagadnienia (spośród zagadnień 1–4 wskazanych dla poziomu III).</p> <p>5) Zdający wykazał się znajomością jedynie nielicznych pojęć związanych z tematem.</p>	<p>POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA</p> <p>Zdający popełnił trzy lub cztery błędy merytoryczne.</p> <p>SELEKCJA INFORMACJI</p> <p>Zdający przeprowadził w niewystarczającym stopniu selekcję informacji i ich hierarchizację (napisał pracę, której znaczną część stanowią fragmenty niezwiązane z tematem).</p> <p>JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA</p> <p>Zdający zaprezentował wywód w sposób chaotyczny i nielogiczny.</p>	0–4
	<p>Zdający nie zrozumiał tematu – nie wypełnił wymagań dla poziomu I.</p> <p>5) Zdający nie wykazał się znajomością pojęć związanych z tematem.</p>	<p>POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA</p> <p>Zdający popełnił co najmniej pięć błędów merytorycznych.</p> <p>SELEKCJA INFORMACJI</p> <p>Ponad połowę pracy stanowią fragmenty niezwiązane z tematem.</p> <p>JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA</p> <p>Wywód jest niekomunikatywny. Przy pracy o wartości merytorycznej 0 pkt, nie przyznaje się punktów za pozostałe elementy.</p>	0

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
	<p>Egzaminator, klasyfikując wartość merytoryczną pracy na jeden z trzech poziomów (I–III), może ocenić ją wyłącznie na 12, 8 lub 4 punkty. Ostateczna liczba punktów uzyskanych przez zdającego jest zależna także od poziomu realizacji trzech pozostałych kryteriów, tj. poprawności merytorycznej, selekcji informacji oraz języka, stylu i kompozycji pracy. Za zrealizowanie danego kryterium na poziomie wyższym / niższym od poziomu wartości merytorycznej pracy, zdający uzyskuje jeden punkt więcej / mniej. Egzaminator może także ocenić pracę na 0 punktów*.</p> <p>*Źródło: Centralna Komisja Egzaminacyjna.</p>	
	<p>Temat 2. Przedstaw działania podejmowane w XXI wieku przez organizacje pozarządowe na rzecz ochrony czterech praw i wolności człowieka I generacji. Oceń skuteczność tych działań wobec państw rządzonych przez autorytarne władze.</p> <p>Poziom III – WARTOŚĆ MERYTORYCZNA</p> <p>1) Zdający wyjaśnił pojęcie I generacji praw i wolności człowieka:</p> <ul style="list-style-type: none"> – określił czas i okoliczności ukształtowania się tych praw i wolności, – podał przykłady takich praw i wolności. <p>2) Zdający w pełni przedstawił działania podejmowane w XXI wieku przez co najmniej dwie organizacje pozarządowe (np. Amnesty International, Open Doors, Freedom House, Reporterzy bez Granic) na rzecz ochrony:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wolności człowieka należących do I generacji na przykładzie co najmniej dwóch wolności (np. słowa, wyznania, sumienia, swobody przemieszczania się, wolności od tortur, zgromadzeń, zrzeszania się). <p>3) Zdający w pełni przedstawił działania podejmowane w XXI wieku przez co najmniej dwie (mogą być te same, co w pkt 2) organizacje pozarządowe (np. Amnesty International, Open Doors, Freedom House, Reporterzy bez Granic) na rzecz ochrony:</p> <ul style="list-style-type: none"> – praw człowieka należących do I generacji na przykładzie co najmniej dwóch praw (np. wybierania, bycia wybieranym, sprawiedliwego sądu, rzetelnej informacji). <p>4) Zdający ocenił skuteczność tych działań wobec dwóch państw rządzonych przez autorytarne władze (np. Białorusi, krajów islamskich, KRLD):</p> <ul style="list-style-type: none"> – napisał, że są (mniej lub bardziej) skuteczne i podał przykład takich działań, albo – napisał, że są (mniej lub bardziej) nieskuteczne i podał przykład takich działań*. <p>5) Zdający wykorzystał znajomość i rozumienie różnych aspektów danego problemu do jego opisu w szerszym kontekście interpretacyjnym, wykazał się znajomością licznych pojęć związanych z tematem.</p> <p>*Przykłady mogą być szczegółowe (działania wobec konkretnych osób, np. dysydentów) albo ogólne (działania wobec całych społeczeństw).</p>	<p>0–12</p>

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów		Liczba punktów
	<p>Poziom II – WARTOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w pełni scharakteryzował trzy istotne aspekty zagadnienia (spośród zagadnień 1–4 wskazanych dla poziomu III) lub – w pełni scharakteryzował dwa istotne aspekty zagadnienia i częściowo scharakteryzował dwa istotne aspekty zagadnienia (spośród zagadnień 1–4 wskazanych dla poziomu III). <p>5) Zdający wykorzystał znajomość i rozumienie wybranych aspektów analizowanego tematu; wykazał się znajomością wybranych pojęć związanych z tematem.</p>	<p>POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający popełnił jeden lub dwa błędy merytoryczne.</p> <p>SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził niekonsekwentną selekcję informacji i ich hierarchizację (umieścił w pracy nieliczne fragmenty niezwiązane z tematem).</p> <p>JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód nie w pełni uporządkowany.</p>	0–8
	<p>Poziom I – WARTOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w pełni scharakteryzował jeden istotny aspekt oraz częściowo scharakteryzował jeden istotny aspekt zagadnienia (spośród zagadnień 1–4 wskazanych dla poziomu III) lub – częściowo scharakteryzował trzy istotne aspekty zagadnienia (spośród zagadnień 1–4 wskazanych dla poziomu III). <p>5) Zdający wykazał się znajomością jedynie nielicznych pojęć związanych z tematem.</p>	<p>POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający popełnił trzy lub cztery błędy merytoryczne.</p> <p>SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził w niewystarczającym stopniu selekcję informacji i ich hierarchizację (napisał pracę, której znaczną część stanowią fragmenty niezwiązane z tematem).</p> <p>JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w sposób chaotyczny i nielogiczny.</p>	0–4
	<p>Zdający nie zrozumiał tematu – nie wypełnił wymagań dla poziomu I.</p> <p>5) Zdający nie wykazał się znajomością pojęć związanych z tematem.</p>	<p>POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający popełnił co najmniej pięć błędów merytorycznych.</p> <p>SELEKCJA INFORMACJI Ponad połowę pracy stanowią fragmenty niezwiązane z tematem.</p> <p>JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Wywód jest niekomunikatywny. Przy pracy o wartości merytorycznej 0 pkt, nie przyznaje się punktów za pozostałe elementy.</p>	0
	<p>Egzaminator, klasyfikując wartość merytoryczną pracy na jeden z trzech poziomów (I–III), może ocenić ją wyłącznie na 12, 8 lub 4 punkty. Ostateczna liczba punktów uzyskanych przez zdającego jest zależna także od poziomu realizacji trzech pozostałych kryteriów, tj. poprawności merytorycznej, selekcji informacji oraz języka, stylu i kompozycji pracy. Za zrealizowanie danego kryterium na poziomie wyższym / niższym od poziomu wartości merytorycznej pracy, zdający uzyskuje jeden punkt więcej / mniej. Egzaminator może także ocenić pracę na 0 punktów*.</p> <p>* Źródło: Centralna Komisja Egzaminacyjna.</p>		

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów		Liczba punktów
	<p>Temat 3. Uwzględniając politykę obronną Rzeczypospolitej Polskiej, stosunki z sąsiadami, relacje z Unią Europejską oraz USA, scharakteryzuj sytuację międzynarodową Polski pod kątem jej bezpieczeństwa.</p>		
	<p>Poziom III – WARTOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający w pełni scharakteryzował sytuację międzynarodową Polski pod kątem jej bezpieczeństwa, uwzględniając:</p> <p>1) politykę obronną Rzeczypospolitej Polskiej, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – utrzymywanie armii zdolnej do skutecznej obrony terytorium Polski i stałe jej unowocześnianie, – doskonalenie zdolności operacyjnej i bojowej żołnierzy, – wspieranie i udział polskich wojsk w inicjatywach i misjach pokojowych w ramach ONZ, – realizacja zadań w ramach NATO (np. ochrona przestrzeni powietrznej krajów nadbałtyckich, udział w zagranicznych misjach bojowych i szkoleniowych, walka z terroryzmem), – współpraca sił zbrojnych z podmiotami pozamilitarnymi (np. w przemyśle, na uczelniach wyższych i instytutach badawczych); <p>2) stosunki z sąsiadami, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – umacnianie współpracy państw (gospodarczej, militarnej) w ramach organizacji międzynarodowych, np. UE, Grupy Wyszehradzkiej, Trójkąta Weimarskiego, Inicjatywy Środkowoeuropejskiej, – współpraca z Ukrainą i utrzymywanie dobrych stosunków z państwami Europy Wschodniej; <p>3) relacje z Unią Europejską, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – budowanie solidarnej, konkurencyjnej i bezpiecznej Europy (np. działania przeciwko budowie i wykorzystywaniu gazociągu Nord Stream II i jego odnogi OPAL), – rozwijanie zdolności UE w zakresie środków i zasobów zwiększających bezpieczeństwo (np. operacje pokojowe w byłej Jugosławii i Kongo, wspieranie powołania Europejskich Sił Szybkiego Reagowania, utworzenie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, zwalczanie nielegalnej imigracji w związku z kryzysem migracyjnym), – troska o poszanowanie polskich interesów przez członków UE; <p>4) relacje z USA np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wspieranie amerykańskich działań na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa Europy (zwłaszcza Środkowo-Wschodniej) oraz innych regionów świata (np. tworzenie baz amerykańskich w Polsce, rozmowy na temat zainstalowania na terytorium Polski amerykańskiego systemu obrony antyrakietowej, zwiększenie liczebności amerykańskich żołnierzy w Polsce), – współpraca gospodarcza i militarna z USA (dywersyfikacja źródeł dostaw gazu ziemnego, tworzenie baz amerykańskich w Polsce), – zakupy nowoczesnego sprzętu bojowego dla polskiej armii. 	<p>POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający nie popełnił żadnego błędu merytorycznego.</p> <p>SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził poprawną selekcję i hierarchizację informacji (nie zamieścił w pracy fragmentów niezwiązanych z tematem).</p> <p>JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w pełni spójny, harmonijny i logiczny.</p>	0–12

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów		Liczba punktów
	5) Zdający wykorzystał znajomość i rozumienie różnych aspektów danego problemu do jego opisu w szerszym kontekście interpretacyjnym, wykazał się znajomością licznych pojęć związanych z tematem.		
	<p>Poziom II – WARTOŚĆ MERYTORYCZNA</p> <p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w pełni scharakteryzował trzy istotne aspekty zagadnienia (spośród zagadnień 1–4 wskazanych dla poziomu III) lub – w pełni scharakteryzował dwa istotne aspekty zagadnienia i częściowo scharakteryzował dwa istotne aspekty zagadnienia (spośród zagadnień 1–4 wskazanych dla poziomu III). <p>5) Zdający wykorzystał znajomość i rozumienie wybranych aspektów analizowanego tematu; wykazał się znajomością wybranych pojęć związanych z tematem.</p>	<p>POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA</p> <p>Zdający popełnił jeden lub dwa błędy merytoryczne.</p> <p>SELEKCJA INFORMACJI</p> <p>Zdający przeprowadził niekonsekwentną selekcję informacji i ich hierarchizację (umieścił w pracy nieliczne fragmenty niezwiązane z tematem).</p> <p>JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA</p> <p>Zdający zaprezentował wywód nie w pełni uporządkowany.</p>	0–8
	<p>Poziom I – WARTOŚĆ MERYTORYCZNA</p> <p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w pełni scharakteryzował jeden istotny aspekt oraz częściowo scharakteryzował jeden istotny aspekt zagadnienia (spośród zagadnień 1–4 wskazanych dla poziomu III) lub – częściowo scharakteryzował trzy istotne aspekty zagadnienia (spośród zagadnień 1–4 wskazanych dla poziomu III). <p>5) Zdający wykazał się znajomością jedynie nielicznych pojęć związanych z tematem.</p>	<p>POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA</p> <p>Zdający popełnił trzy lub cztery błędy merytoryczne.</p> <p>SELEKCJA INFORMACJI</p> <p>Zdający przeprowadził w niewystarczającym stopniu selekcję informacji i ich hierarchizację (napisał pracę, której znaczną część stanowią fragmenty niezwiązane z tematem).</p> <p>JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA</p> <p>Zdający zaprezentował wywód w sposób chaotyczny i nielogiczny.</p>	0–4
	<p>Zdający nie zrozumiał tematu – nie wypełnił wymagań dla poziomu I.</p> <p>5) Zdający nie wykazał się znajomością pojęć związanych z tematem.</p>	<p>POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA</p> <p>Zdający popełnił co najmniej pięć błędów merytorycznych.</p> <p>SELEKCJA INFORMACJI</p> <p>Ponad połowę pracy stanowią fragmenty niezwiązane z tematem.</p> <p>JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA</p> <p>Wywód jest niekomunikatywny. Przy pracy o wartości merytorycznej 0 pkt, nie przyznaje się punktów za pozostałe elementy.</p>	0
	<p>Egzaminator, klasyfikując wartość merytoryczną pracy na jeden z trzech poziomów (I–III), może ocenić ją wyłącznie na 12, 8 lub 4 punkty. Ostateczna liczba punktów uzyskanych przez zdającego jest zależna także od poziomu realizacji trzech pozostałych kryteriów, tj. poprawności merytorycznej, selekcji informacji oraz języka, stylu i kompozycji pracy. Za zrealizowanie danego kryterium na poziomie wyższym / niższym od poziomu wartości merytorycznej pracy, zdający uzyskuje jeden punkt więcej / mniej. Egzaminator może także ocenić pracę na 0 punktów.*</p> <p>*Źródło: Centralna Komisja Egzaminacyjna.</p>		

Giełda maturalna - serwis do nauki on-line

TWÓJ KOD DOSTĘPU

G192EE636

- 1 Zaloguj się na gieldamaturalna.pl
- 2 Wpisz swój kod
- 3 Odblokuj czasowy dostęp do bazy dodatkowych zadań i arkuszy (masz dostęp do 31.12.2019 r.)

Matura 2020

VADEMECUM I TESTY

Zestaw do powtórek
do wszystkich przedmiotów

PAKIETY **-15%** SPRAWDŹ

* Kod umożliwia dostęp do wszystkich materiałów zawartych w serwisie gieldamaturalna.pl do 31.12.2019 r.